

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XVII. Clemens causam Regis Angliae ad se reuocat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

forſitan poſſit, laudari non poſſit, eius familiam ſuper patriæ clades euectam, non alios inde fructus excerptiſſe, niſi ſuos inter conſanguineos ſimilitates, Alexandri cædem, ac ſui generis excidium; traductâ poſt eius funus per libera Florentinorum ſuffragia dominatione in aliud Mediceæ ſtirpis germen, quod in fortuna priuata inter patriæ calamitates innocens perſiterat.

C A P V T X V I I.

Clemens cauſam Regis Angliæ ad ſe reuocat.

DVm concordia cum Cæſare agitabatur, decreuit Pontifex cauſam diuortij ab Anglo intentati ad ſe reuocare. Pro reſ notitia ſcire præſtat; cum Româ Campeggius profectus eſt, habuiſſe in mandatis, ſicuti narrauimus, vt omnino abſtineret, in tam confragoſâ lite iudicij perſonam aſſumere, ſed partes amici conciliatoris ſuſciperet. Idemque confirmauerat Pontifex quatuor literis, antequam in Angliam appuliſſet.

Epistoſa arcanis notis ſcripta nomine Pontificis à Sanga Legato, 29. Maij 1529. tom. Litter. ad Princip.

At Campeggius, vbi certò comperit, quæ duo ſibi priùs tentanda erant, nullo pacto perfici poſſe, nimirum vel vt Regem coniugi reconciliaret, vel vt Catharinæ diuortium ſeſſionemque ad Cœnobium perſuaderet, quod Regis Oratores tamquam facile colorauerant, difficultatem etiam nactus eſt ad rem tergiuerſatione protrahendam. Henricus enim, amoris aculeis acriter ſtimulatus, ac pudore perſuſus, quodd ab intento totius Orbis theatro in ea ſcena diutius ſpectaretur, Legatum vehementer vrgebat; quamuis nihil hęc vrgeretur à collega, quippe quem iam pœnitebat præcipitij, in quod imprudenter à ſe deductum Regem ac patriam ſentiebat. Itaque pluribus literis Campeggius Clementem obſecrarat, vt cauſam ad ſe reuocaret, & ipſum Legatum his anguſtiis liberaret; idemque Romanæ eſſagitant, per legitimas iuris denuntiationes, Cæſaris ac Ferdinandi Regis Oratores: & Catharina, vtriuſque matertera, quodcumque in Anglia tribunal tamquam ſuſpectum repudiabat. Sed Pontifex huiusmodi prouocationibus haud ſubſcripſerat, veritus offentionem Regis, quem de ſe optimè meritum fatebatur, non ſolum ob rei profanæ commoda ſibi collata, ſed etiam ob Religionis tutelam; cuius gratiâ Rex, præter commemorata eius opera, nunquam deſtiterat Saxonie Duces ardentiffimè cohortari, & tam priùs quam recenter edicta ſeueriſſima in hæreticos intorſerat. Spes igitur inerat Pontifici, fore vt hic Regis æſtus, pro eo ac fieri ſolet, morâ deferueſceret, adeoque ſe minimè coactum iri, vel ſimul Iuſtitiam

D d 3 & Au-

1529.

a Sanderus
lib. 1.b In Literis
citatis San-
gæ.
c Sanderus
lib. 1.

& Austriacos ledere, vel amicum Principem à se disiungere.
At Campeggius, qui iam 7. Octobris^a Londinum peruenerat, et
posuit Pontifici, sibi, consumptâ cunctarum excusationum morâ,
^b necesse fore post Feras Pentecostes ad causæ quæstionem accede-
re; quod postea peractum est^c 28. Maij. Eâ re grauitè commou-
Pontifex, seuerè tunc interdixit Legato, ne quidquam de vilo ar-
culo diiudicaret, pollicitus se illi breuî obsecundaturum in eâ causâ
Romam reuocanda. Hæc mandata, secretis characteribus Campeg-
gio scripta, sine vlla diplomatis illi traditi mentione, & in quibus
firmabatur, ea mandatis eidem proficiscenti traditis consonare, satis
poterant Suauiter ante oculos ponere (cùm hæc arcanè scripta manda-
ta in edito typis libro perlegantur) errorem historicorum, quo
ad perstringendum Pontificem libenter sectatur.

Postremò Regina ad iudicium accersita, Iudices & iudicij locum
repudiavit, obtentâ suspicione, eâque validissimis rationibus com-
probatâ: quocirca Legati, tamen appellacionem non admiserunt,
ad eò lentè progressi sunt, vt interim de re Pontifex edoceret. Cam-
peggius insuper cautus est consuetudinem Romani fori, cuius ipse
administrum agebat, quâ à mense Iulio vsque ad Octobrem feruere

Tunc Pontifex, intelligens alia quæcumque remedia haud pro-
futura, causam à Legatis amotam Paulo Capifucchio, Romanæ Re-
p. Decano cognoscendam dedit, ad se tamen auocatâ potestate re-
rendæ sententiæ. Eam rem peracerbè Rex tulit, cœpitque de Volse
fide subdubitare, satis gnarus illius apud Pontificem potentiæ, ipse
vni referentem acceptum quidquid Rex in Clementis & Ecclesiæ
rem peregisset. Quare suspicatus est, ex destinatæ sponsæ mutatio-
ne, mutatam pariter Volsei propensionem ad prioris diuortium,
eiusque suasu Pontificem à concessione retractum; quem reperit
ante aliquot annos reuerà studuisse cum Volseo, tamquam cum il-
lius Regni arbitro, arcanum commercium contrahere. Ea de causâ
Rex discedentis Campeggij sarcinas euolui iussit, si quam fortasse
occultam Collegæ Epistolam ad Pontificem deprehenderet. Cete-
rùm suspicionem tunc dissimulauit, nec excidit è spe se voti com-
potem Romæ futurum. Et Clemens significabat, velle se, quantum
fas esset, Regis causæ favere, quem etiam ferebat opinio singulari
adhuc beneuolentiâ in Henricum affici; quod Gaspar Contarenius
(postea Purpuratus, nobis sæpius commemorandus) testatur in
Commentario * Legationis suæ apud Pontificem ac Cæsarem, cùm
hic Bononiæ anno 1530. fuit solenniter inauguratus.

At paulò post apertius in Volseum Anglus infensum animum
pate-

Vile Literas
Gilberti ad
Langum
Nuntium
Angliæ, in
1. tom. Liter.
ad Princip.

* Habetur
in cit. lib.
Archuij
Vaticani.

patefecit, inuitauitque, vt vsuuenit, Aulicorum linguas, ad Regis iram, propriamque ipsorum inuidiam, innumeris in Volseum accusationibus exsaturandam. Gliscentē igitur indignatione, à magni Cancellarij munere, Vindouienti Episcopatu, sancti Albani Abbatia Volseus amotus, atque ad vitam solitariam priuatamque duccendam relegatus. Postea verò iussu Regis Londinum more captiui reuocatus, vt grauissima crimina sibi obiecta dilueret, ex corporis animique molestiis in itinere extinctus est.

CAPVT XVIII.

Conuentus Spirensis, & Protestantium origo.

Non defuere Pontifici nouæ ex Germania sollicitudines. Cùm per superiora Spiræ Comitia fuissent habita (quod à nobis relatum est) generalia quædam atque incerta decreta; alius Conuentus iussu Cæsaris ibidem coactus mensē Februario anno 1529. præside Ferdinando Rege, cùm ad comparandas contra Solimannum copias, qui captâ Budâ, ac præcipuâ Pannoniæ parte, proximis Regis ditionibus minabatur, tum ad componenda Religionis dissidia, in dies grauius nequiusque grassantia. Misit eò Pontifex Ioannem Thomam, Comitem Mirandulanum, simul pollicitus ad bellum quidquid ipsius ditio tot percussâ calamitatibus conari posset, simul cohortatus Germanos ad sinceram antiquæ Fidei vnitatem. Variæ Anabaptistarum sectæ, utpote odiosæ, & à Principibus Magistratibusque damnatæ, ab eo Conuentu procul amotæ: magnâ tamen confidentiâ hinc Lutherani, hinc Zuingliani aduenere, non minus alteri alteris inter se, quàm vtrique Catholicis infensi infestique. Ex quo opportunè singulis factionibus fuit compertum, quænam intestina certamina pareret effrænata petulantia, abiectis ritibus communibusque dogmatibus. Id à Suaui narratur, ceu quoddam calliditatis artificium, à Philippo Hassiæ Lantgrauio detectum ac delusum; qui vt hæreticos aduersus Catholicos coniunctos præstaret, illis ostendit leuem esse inter duas nouas sectas discrepantiam, eamque componendam in se recepit. At pro se quisque reputet, vtri inuidiosum calliditatis nomen mereantur, an Catholici, dum ob oculos collocant seductis hæreticorum fautoribus rem planè veram, magnique ad publicam quietem ponderis, hoc est defectionem à veteri Fide, ciuium dissensiones implacabiles parituras; an Lantgrauius, dum alterum affirmat prorsus falsum, leuitatem scilicet discrepantiæ, & alterum, quod fieri non poterat, polli-

Vide post
alios Bzo-
uium, an-
no 1529.
num. 47.